

Основні джерела антропогенного забруднення ґрунтів. Необхідність охорони ґрунтів

Ґрунт — це поверхневий шар літосфери — твердої оболонки Землі. Ґрунт належить до **біокосної речовини біосфери**, тобто він утворюється в результаті дії живих організмів на неорганічну складову літосфери.

Екологічні функції ґрунтів:

- є середовищем існування;
- регулюють хімічний склад атмосфери і гідросфери;
- визначають ступінь біопродуктивності наземних екосистем.

Гумус — це органічна частина ґрунту, яка утворюється в результаті розкладу рослинних і тваринних решток, продуктів життєдіяльності організмів — гуміфікації.

Родючість — це здатність ґрунту задовольняти потреби рослин в елементах живлення, волозі, повітрі, а також забезпечувати умови їхньої нормальної життєдіяльності для створення ними відповідної біомаси (врожаю).

Основні речовини, які потрапляють у ґрунти як забруднювачі:

- пестициди: отрутохімікати для боротьби з бур'янами (гербіциди), комахами (інсектициди), кліщами (акарициди), грибами (фунгіциди);
- нафта і продукти нафтопереробки: бензин, барвники, мастила;
- калійні, нітратні, фосфатні мінеральні добрива, які впливають на природні біогеохімічні цикли цих хімічних елементів;
- сполуки важких металів (переважно, плумбум, кадмій, стронцій і ртуть);
- компоненти газодимових викидів;
- радіонукліди.

Деградація ґрунтів — поступове погіршення їхніх корисних функцій та родючості, у зв'язку зі зменшенням вмісту гумусу.

Основними антропогенними причинами деградації ґрунтів є такі:

- сільськогосподарська діяльність із використанням застарілих агротехнологій;
- знищення лісів;
- видобуток корисних копалин;
- випасання домашньої худоби;
- забруднення твердими побутовими відходами.

Ерозія ґрунтів — процес руйнування найродючішого шару ґрунту — гумусу.

Антропогенний вплив на ерозію ґрунтів: зрошення, випасання худоби, вирубки дерев.

Засолення ґрунту — процес накопичення в ґрунтах або в їхньому поверхневому шарі легко розчинних солей — хлоридів, сульфатів і карбонатів натрію, які поглинаються рослинами і шкодять їхньому нормальному функціонуванню.

